

Po Jugoslaviji

Utrditev prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko. Dne 11. decembra bosta obiskala Beograd madžarski ministrski predsednik grof Teleky in zunanji minister grof Csaky. Ob tej priliki bodo podpisane razne listine, ki bodo utrdile prijateljske odnose.

je med Jugoslavijo in Madžarsko. Najbrž bo podpisana nenapadna pogodba po vzorcu one, ki je bila sklenjena pred leti med Italijo in Jugoslavijo. Jugoslovanski zunanji minister dr. Marković bo vrnil obisk madžarskim državnikom v Budimpešti.

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje. Bivšemu poslancu in notarju v Mariboru g. Karlu Gajšku je bil podeljen red sv. Save II. razreda. K visokemu odlikovanju naše čestitke!

• Odlikovani zaslužni javni delavci. Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. stopnje g. Franjo Žebot, predsednik okrajnega cestnega odbora v Mariboru. Red sv. Save V. stopnje je bil podeljen g. Antonu Stergaršku, inženirju pri mariborskem cestnem odboru, in g. Josipu Petrunu, šolskemu upravitelju pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Odlikovanim naše čestitke!

Komaj si je rešil življenje. Drvar Franc Tomazič je šel po riži, ki vodi iz Ruš ob Lebnici na Pohorje. Na nevarni poti je pridrvel za njim hloď, kateremu se je izognil s skokom iz riže, ker sicer bi bil življenje. Pri skoku v globino si je drvar zlomil nogo.

Povožen konj. Alojzij Prater, posestnik na Remšniku, je gnil konja na komisijski pregled v Selnico ob Dravi. Nasproti mu je privozil tovorni avto. Konj se je splašil avtomobila, skočil na sredo ceste ter obležal pod kolesi avtomobila. Prater je oškodovan za 3000 din.

Krava ga je smrtno zabodla. V Bakovcih v Prekmurju je zabodla krava v trebuh 64 letnega posestnika Štefana Baler. Prizadjala mu je z rogovi tako hude poškodbe, da jim je podlegel v bolnišnici.

Smrtna žrtev prometne nesreče. Horvatič Jože iz Gerdje vasi v ptujski okolici se je pešal s kolesom skozi domačo vas. Divjal je hud veter, ki je zaganjal neka vrata dvoriščne ograje na cesto. Horvatič se je s tako silo zaletel v vrata, da se mu je zaokrenilo krmilo in mu predrl trebuh. Nesrečni kolesar je poškodbam podlegel.

Dva sta izgubila vid na enem očesu. 56 letni posestnik Ivan Borko iz Središča ob Dravi je sedel pri peči, njegov sin pa je cepil trske. Trščica je pri tem odletela, se zapčila Borku v levo oko, ki se je izlilo. — Pri lesni industriji »Drava« v Melju pri Mariboru se je raz-

letel brusni kamen. Košček kamna je priletel v oko 29 letnemu delavcu Lovinšku. — Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Voz je pokopal pod seboj 41 letno posestnico Terezijo Klinčevu, doma z Velikega vrha pri Sv. Barbari v Halozah. Šla je poleg težko naloženega voza, ki se je radi slabe poti prevrnil nanjo. Dobila je hude notranje poškodbe, vendar u. a. jo, da ji bodo v bolnišnici rešili življenje.

Plast zemlje zlomila delavcu hrbtenico. V Polulah pri Celju je podsula plast zemlje pri regulaciji Savinje 36 letnega delavca Stanka Magerl iz Pečovnika in mu je zlomila hrbtenico. Ponesrečenega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodb.

Steklina vzrok smrti. Na Pečovju pri Teharjih je v septembru ugriznil domači pes 25 letno delavčevu ženo Alojzijo Sivkovo v roko. Ugrizena ni posvečala stvari nobene pozornosti, dokler se v drugi polovici novembra niso začeli na njej pojavljati znaki stekline. Prepeljana je bila v bolnišnico, kjer ji pa niso mogli več rešiti življenja in je po strašnih mukah umrla. — Naj bo žalostna smrt Sivkove svarilo vsem!

Z motornega kolesa je padel 32 letni lesni trgovec Ciril Stiglic iz Rečice ob Savinji. Zlomil si je desno nogo pod kolenom, poškodbe pa ima tudi po obrazu. Zdravi se v bolnišnici.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

Nesreča v gozdu. Na 47 letnega preužitkarja Antona Koresa od Sv. Donata pri Rogatecu so se zvrnila v gozdu drva. Dobil je nevarne poškodbe po vsem telesu in se zdravi v celjski bolnišnici.

Iztirjeni vagoni razkopali progo. Železniška proga od Zidanega mosta do Zagreba, ki je enotirna, je posebno zadnje čase zelo obremenjena s prometom. Vlaki se izogibajo le na postajah in je pri tem na postaji Blanca pri Sevnici prišlo do železniške nesreče. Železničarji so s pomočjo kretnice speljavali tovorni vlak na drugi tir, da bi osebni vlak lahko prosto vozil. Toda ko je bila kretnica že prestavljena, so opazili, da se je utrgala žica, ki vodi do kretnice. Da ne bi vlak prerezal kretnice, so postavili kretnico nazaj v prvotno lego. To se je zgodilo na daljavo, zato ni bilo mogoče opaziti, da tovorni vlak že vozi čez kretnico, ne da bi jo poškodoval. Toda pri zadnjih osmih vagonih se je kretnica premaknila nazaj v prvotno lego. Posledica je bila, da je vseh osem vagonov iztirilo in so pri tem razkopali progo in poškodovali kretnico. Štirje prazni vagoni so se močno razbili, drugi štirje pa manj. Človeških žrtvev ni bilo, pač pa je bil radi nesreče promet prekinjen in se je do popravila proge vršil deloma s prestopanjem, deloma pa preko Karlovca po dolenski progi.

Tovorna vlaka sta trčila. Spredej poročamo o železniški nesreči pri Bianci, kjer je osem iztirjenih vagonov razkopalo progo. Kmalu za prvo nesrečo je prišlo do druge in usodnejše, ko sta med postajama Sevnica in Blanca trčila dva tovorna vlaka. Trčenje je bilo tako silno, da je iztirilo 12 vagonov, obe lokomotivi sta pa hudo razbiti; šest vagonov, naloženih s premogom in koruzo, je l. do zbitih, prav tako tudi en vagon z jajci. Strojevodja Jože Koritnik in kurjač-praktikant Rudolf Jerom, oba iz Maribora, sta našla smrt med razvalinami lokomotiv. Huje je bil poškodovan tudi kurjač Ivan Puhman, ki je bil na isti lokomotivi kot smrtni žrtvi. Strojevodja in kurjač vlaka, ki je vozil iz Zagreba, sta si pa s pravočasnim skokom rešila življenje. Pri skoku se je laže poškodoval kurjač Furek. Na kraj nesreče je bil poslan pomožni vlak s potrebnim osebjem, da očisti in popravi progo. Za časa popravil na progi se je razvijal potniški promet s prestopanjem, brzovlaki pa vozijo po dolenski progi. Glavni vzrok pogostih nesreč na tej progi je preobremenjenost proge s prometom. Nujno je torej, da se od Zidanega mosta do Zagreba izgradi še drugi tir proge, da se tako dosedanja enotirna proga vsaj malo razbremeni.

Štirje vagoni skočili s tira. K poročilu o dveh železniških nesrečah na progi Zidani most—Zagreb se pridružuje še tretja nesreča, ki se je zgodila na progi Ljubljana—Zidani

»Glas je donel ko udarec velikega zvona,« je menila Tudita.

»Meni pa se je zdelo, da je glas prišel iz podzemskih prostorov,« je dodal grof Robert.

»Glas je bil podoben glasu mogočnih fanfar, v kakršne so zatrobili rimski vojaki pred bitko,« je rekel grof Bernard.

Vse člane družine je zbudil nenadni glas, ki pa je bil tako nenavaden, da ga je vsak drugače slišal, a ga nihče ni znal natančno določiti. In ta glas je zapustil v srcu vseh grozo, ki si je niso znali razložiti.

Kako uro smo ostali zbrani. Pričakovali smo ponovitev glasu. Ker pa se v tem času ni zgodilo nič posebnega, smo se razšli in legli k počitku.

Ostali del noči je v miru potekel. Naslednje jutro se nam je zdelo, da smo vsi imeli le čudne sanje.

Ob navadni uri smo se zbrali k zajutruku. Srkali smo kavo in se vmes pogovarjali. Grof Mihael je nenadoma odložil skodelico, prebledel in omahnil.

Vsi smo osupnili, prebledeli in skočili pokonci. Grofica je zavpila od groze.

Bratje so skočili k onesvečenemu. Previdno so ga dvignili in nesli v posteljo.

Sel je takoj hitel po hišnega zdravnika, svetnika Vulpija.

Bolnika je tresla huda mrzlica. Zdravnik ga je skrbno preiskal, a preden je mogel določiti vrsto bolezni, je grof umrl.

Grofova smrt nas je globoko pretresla. Skoraj nismo mogli verjeti, da je res mrtev.

Grof Mihael je bil zdrav, krepek mladenič osemnajstih let. Pred eno uro je bil še rdeč, poln življenja, zdaj pa je bled in negiben...

To je bilo nekaj nepojmljivega in strahotnega. Vsi smo v nemi grozi stali okrog mrtvaške postelje.

Zdravnik je pred ohlajenjem trupla vzel iz žile na roki nekaj krvi. Rekel je, da jo bo doma preiskal in nam sporočil uspeh preiskave.

Vsi smo nestrpno čakali na njegov povratek. Zdravnik je prišel šele proti večeru. Grof ga je sprejel v knjižnici v moji prisotnosti.

»Kolikor sem mogel ugotoviti, gre za zastrupljenje,« je izjavil zdravnik. »Toda kri je že pred nastopom smrti bila tako razkrojena, da vrste strupa nisem mogel spoznati.«

»Zastrupljenje?« je osuplo vprašal grof. »Čemu bi se bil Mihael zastrupil? V zastrupljenje ne morem verjeti.«

»Gospod grof, vi me niste prav razumeli,« je odvrnil zdravnik. »Nisem rekel tega, da bi se bil grof Mihael sam zastrupil. Za to ni imel vzroka.«

»Torej umor?« je še bolj osupnil oče.

verniki prav lepo čuti papeževe besede. Za instalacijo zvočnikov so uporabili 11 kilometrov žice.

Prebivalstvo Velike Nemčije tvori le 4,5 % vseh ljudi na zemlji, nje prostor pa 0,5 % vsega sveta. Med državami sveta je pa Nemčija po prebivalstvu na sedmem, po površini šele na 25. mestu. Glede gostote prebivalstva je Nemčija, ki nima kolonij, s 132 prebivalci na 1 km² za Japonsko najbolj obljudena država sveta. Holandska z Imperijem in kolonijami ima gostoto prebivalstva 37, Španija 31, Anglija 10, Francija in Sovjetska Rusija pa 9 ljudi na 1 m².

Kokoši so »pristili«, da jim neso debelejša jajca. Na ameriških

most. Na četrti postaji od Ljubljane, na La-zah, so pri kretnici iztirili štirje tovornega vlaka. Radi nesreče je bil promet močno oviran in so vlaki vozili s precejšnjo zamudo.

Nj. Vel. kraljica botra 15. otroku. Posestniku Hermanu Matiji in Amaliji, p. d. Bek iz Raduš, Podgorje pri Slovenjgradcu, se je rodil 15. otrok. Najmlajši Mariji je botrovala Nj. Vel. kraljica Marija, katero je pri krstu zastopal poveljnik mesta Slovenjgradec, major Bora Mihajlovič.

Deroči Dravi prepuščeni. V Sp. Vižingi pri Muti v Dravski dolini obratuje preko Drave star brod za prevažanje potnikov. Čoln je že zajemal vodo. Pred par dnevi so trije potniki prosili brodnika, 24-letnega Ivana Verber, da jih prepelje preko Drave. Ko je začela par metrov od brega voda vdirati v čoln, je brodnik skočil iz njega in splaval k bregu, potnike pa prepustil usodi deroče reke. Potniki niso znali plavati in so storili vse, da bi prišli na drugi breg, kar se jim je po velikem trudu tudi posrečilo.

Najhujša zima v zadnjem stoletju je bila v letih 1891/92. Ta je bila najbolj mrzla in najdaljša v zadnjih sto letih, dočim velja zima 1829/30 za najslabšo v zadnjem tisočletju. Zima 1890/91 je trajala nepretrgoma od 25. novembra pa tja do konca aprila. Najhujši mrz je bil okrog 20. januarja, ko je bila v mnogih krajih temperatura 35 stopinj Celzija pod ničlo. Vsa jezera v Švici, reki Ren in Donava so bila na debelo zamrznjena. 30 cm debeli led na Curiškem jezeru je začel pokati šele dne 20. marca. Ob hudem mrazu je nastopila po vsej Evropi še hripa. Prvi spomladanski dan je bil takrat šele 30. aprila.

Nova kužna bolezen svinj se je pojavila v okolici Celja, in to v občinah Št. Jurij pri Celju in Škofja vas. Na Češkoslovaškem in v Nemčiji poznajo bolezen že dve leti, pri nas se je pa sedaj prvič pojavila. Pravega povzročitelja te kužne bolezni doslej še niso odkrili, ugotovljeno pa je, da se kuživo veže na hrbtnični mozeg in možgane. Banska uprava je proti novi kužni bolezni izdala slične ukrepe kot proti svinjski kugi. Znaki bolezni se kažejo na obolenju živčevja, in sicer na občutljivosti kože, zlasti ohromelosti zadnjih nog. Bolezen poteka brez ali z majhno vročino. Večinoma se konča s smrtnim izidom in se širi slično kakor svinjska kuga. Posebna komisija iz Beograda in Ljubljane proučuje novo bolezen. Svinjerejci naj vse slične pojave prijavijo občin ali okrajnemu načelstvu.

Nov vodovod so dobili prebivalci Vinar v Trnovljah pri Novi cerkvi v celjski okolici. K dograditvi je v veliki meri pripomogla banska uprava s svojimi prispevki, pa tudi jeklena volja in požrtvovalnost nekaterih odbornikov

247

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepčevalno sredstvo za kožo EUCERIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzlemu in vlažnemu vremenu.

občine Nova cerkev ter posameznikov je pripomogla k uspešni dograditvi prepotrebnega vodovoda.

Zaklad je izoral. V okolici Št. Petra na Dolenskem je neki kmet pri oranju izoral večje število starih, na roko kovanih rimskih zlatnikov, kateri potekajo najbrž še iz dobe cesarja Vespazijana, ki je vladal rimsko državo od leta 69. do 79. po Kristusu. V začetku na denar ni bil pozoren, šele nekaj dni potem ga je

opozoril prijatelj na važnost najdbe. Zlatnike je morda zakopal kak rimski vojak. Kovanci so dobro ohranjeni, saj se da čitati še napis, in so kot zlata kovina posebno za muzeje precejšnje vrednosti.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

V Kurenščaku pri Mali Nedelji je nenadoma začelo goreti pri želarju Cirilu Zemljiču. Zgorela je delavnica in hlevi, živino so pa pravočasno rešili.

Pri Sv. Andražu v Halozah je pogorela stanovanjska hiša posestnika Jožefa Merc v Veliki Varnici. Poleg stanovanjske hiše je zgorela preša, klet, nekaj poljskih pridelkov in gospodarskega orodja. Škoda znaša najmanj 120.000 din. Nesreča je tem hujša, ker nesrečni pogorelec na žalost sploh ni bil zavarovan. Požrtvovalni gasilci so rešili posodo, ki je bila v kleti, obvarovali so pa tudi sosednja poslopja pred ognjem.

Radi slabega dimnika je zgorela domačija posestniku Boštjanu Kekcu v Savcih pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Zgoreli so tudi vsi poljski pridelki. Gasilci so preprečili nadaljnje širjenje ognja. Škoda gre v težke tisočake.

V Ivanovcih v Prekmurju je ogenj ponoči vpepel senik posestnice Terezije Kalamar. Zgorelo je tudi pet kub. metrov hrastovih in smrekovih

KAKO BO IZHAJAL

»SLOV. GOSPODAR V DECEMBRU?

Zaradi poštnih razmer in da bodo dobili naročniki božično številko pravočasno, bo izšel »Slov. gospodar«: št. 51 se bo zaključila v ponedeljek, 16. decembra, ob 9 dopoldne, štev. 52 (božična) pa že v petek, 20. decembra ob 9 dopoldne. — Novoletna številka »Slov. gospodarja« se bo zaključila v ponedeljek, 30. decembra, ob 9 dopoldne. — Cenj. oglaševalce in dopisnike prosimo, da se ravnaajo po tem opozorilu! Uprava.

kmetijah ali kakor jih tudi imenujejo farne, so naredili že marsikak poskus z različnimi novostmi in dosti se jih je tudi že posrečilo. Farmerji, ki goje velike trope kokoši, so med drugim začeli misliti tudi na to, kako bi »prisilili« svoje putke, da bi jim nesle debelejša jajca. Ni pa ostalo le pri tej želji. Začeli so delati tudi poskuse, in sicer na ta način, da so odbrali h kokošim same najboljše peteline. Uspeh se je kmalu pokazal. Tudi mlade kokoši, ki na splošno nesejo drobnejša jajca, so začele nesti nenaadno dosti debelejša, takšna, ki tehtajo kar za 7 % več kot povprečna jajca.

Smrt Rooseveltovega dvojnika. V Novem Jerseyju je umrl kavarnar

»Tudi tega nisem trdil,« je dejal doktor. »Moja preiskava tako daleč ne sega... Z zastrupljenjem se je moglo izvršiti drugače. Včasih je majhna žuželka, ki živi v travi, nosilka zelo močnega strupa in njen pik zadostuje za povzročitev smrti. Morda se je kaj takega primerilo tudi v tem primeru.«

Grof Aleksander je nekaj časa sedel zatopljen v misli. Čez čas pa je dejal:

»Gospod doktor, vašo ugotovitev glede vzroka smrti bomo ohranili zase. Grofici recite, da niste zasledili nič posebnega. Če bi vedela, da je sin postal žrtev zastrupljenja, bi morda še težje prenašala ta udarec.«

Zdravnik je obljubil molčečnost. Kmalu se je poslovil in odšel.

Moj gostitelj si je s tem skušal lajšati bol, da mi je pripovedoval razne podrobnosti iz pokojnikovega življenja, zlasti iz njegovih otroških let. Iz njegovega pripovedovanja je odsevala velika ljubezen. Ko sva se pozno v noč poslovila, je bil precej pomirjen.

Dva dni nato je bil pogreb. Pokojnika so položili k počitku v družinski grobnici. Na zadnji poti ga je spremljalo veliko število sorodnikov in znancev, ki so od blizu in daleč prihiteli skupaj.

Po odhodu sorodnikov, ki so bili prišli iz drugih krajev in so se več dni mudili v gradu, se je življenje grofovske družine vrnilo v prejšnji tek, le bolj tiho, resno in pristrčno je postalo.

2.

Mesec julij se je bližal koncu. Zemlja je žgala silna vročina. Zetev je bila končana, snopje zloženo v velike kupe. Na pristavi se je oglasila mlatilnica.

Grofovska družina je sedela za mizo, ki je stala pod mogočno, senčnato lipo, pri popoldanski južini. Jaz sem glasno čital iz neke naravoslovne knjige. Ostali so molče poslušali. V to tihoto je nenadoma zadonel tisti grozni glas, ki smo ga bili slišali ono noč. Meni je knjiga padla iz roke, ostali pa so preplašeno poskočili kvišku. Grof Robert, ki nas je bil pred nekaj trenutki zapustil, je naglo pritekel nazaj.

»Ali ste slišali?« je vprašal z grozo v glasu.

Mi smo ga samo molče gledali.

Vsem se nam je zdelo, da je nenavadni glas prišel iz gradu. Bil je prav tak ko prvič: najprej rahel, potem vse glasnejši, nazadnje pa spet slabotnejši, dokler ni popolnoma utihnil.

Vrtnar, ki je nekaj kopal, je zagnal lopato od sebe in je tekel domov. Vrane, ki so imele na bližnjih drevesih gnezda, so preplašeno zakrakale in odletele.

Sklenili smo, da bomo v gradu pretaknili vse kote. Tega namreč nismo verjeli, da bi dogodek imel na sebi kaj nadnaravnega, čeprav ga nismo mogli primerjati nobenemu glasu, ki smo ga kdaj bili slišali.

Ves naš trud je ostal brezuspešen. V vsem gradu nismo našli ničesar, kar bi po našem mnenju bilo v zvezi